

Nationaal Onderzoek naar de Longitudinale Effecten van de Levenslooppaanpak op Delict Gedrag (NOLED)

Gepubliceerd: 21-03-2025 Laatste bijgewerkt: 28-04-2025

Het hoofddoel van de studie is om het effect van inclusie in de LLA op overlast gevend gedrag veroorzaakt door personen met verward/onbegrepen gedrag (E33 meldingen) te onderzoeken. Secundaire doelstellingen omvatten onderzoek naar het effect van...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving nog niet gestart
Type aandoening	Overige aandoening
Onderzoekstype	Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen

Samenvatting

ID

NL-OMON57423

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

NOLED

Aandoening

- Overige aandoening

Synoniemen aandoening

Levensloopcliënt; Delict gedrag

Aandoening

Psychische problematiek en delict gedrag

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Universiteit van Tilburg

Overige ondersteuning: Fivoor B.V.

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: Delict gedrag, Effectiviteit, Levensloopaanpak, Longitudinaal

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

Om de invloed van de LLA op crimineel gedrag te onderzoeken worden E33 meldingen gebruikt als primaire uitkomstmaat. E33 meldingen, registraties die door de Nederlandse politie worden gemaakt in het geval van 'overlast door persoon met verward/onbegrepen gedrag', worden veelvuldig benoemd in de literatuur over de doelgroep. Gebeurtenissen die leiden tot een E33-registraties zijn divers, variërend van bedelen tot fysieke agressie en vandalisme. In 2023 werden in Nederland in totaal 141.724 E33-registraties gedaan en worden een groot deel van de E33 registraties veroorzaakt door dezelfde, relatief kleine groep individuen (Verward/Onbegrepen Gedrag en Veiligheid. Eindrapport Parlementaire Verkenning, 2024). Het is op dit moment onbekend hoeveel van deze registraties worden veroorzaakt door LLA-cliënten. Gezien hun psychiatrische problemen, aanhoudende problematische gedragingen en gefragmenteerde ondersteuningssystemen is het echter waarschijnlijk dat veel E33-registraties geassocieerd zijn met degenen die zijn geïnccludeerd in de LLA. Alhoewel deze registraties niet altijd tot arrestatie en/of veroordeling leiden, vereisen ze wel politiemiddelen en kunnen ze brede maatschappelijke implicaties hebben.

Deze studie zal veranderingen onderzoeken in de jaarlijkse frequentie en prevalentie van E33 meldingen gedurende een periode van vier jaar vóór inclusie, tijdens inclusie en (maximaal) vier jaar na inclusie in de LLA.

Veranderingen in frequentie en prevalentie van E33 meldingen wordt onderzocht op individueel niveau, tussen zorg- en veiligheidsregio's, voor verschillende groepen, verschillende demografieën en voor de gehele onderzoekspopulatie.

Secundaire uitkomstmaten

De secundaire uitkomstmaten bestaan uit diverse variabelen die verschillende niveaus van crimineel gedrag meten, namelijk arrestaties, recidive en recidiverisico. Door onderzoek te doen naar de effectiviteit van de LLA op meerdere maten van crimineel gedrag, naast E33 meldingen, wordt een completer beeld verkregen van crimineel gedrag dat LLA-cliënten vertonen en de verschillende niveaus van impact die dit op de maatschappij kan hebben. Deze studie zal veranderingen onderzoeken in de jaarlijkse frequentie, prevalentie en ernst van arrestaties en recidive gedurende een periode van vier jaar vóór inclusie, tijdens inclusie en (maximaal) vier jaar na inclusie. Daarnaast zullen verschuivingen in recidiverisico, beoordeeld via gevalideerde risicotaxatie-instrumenten, worden onderzocht, samen met objectieve indicatoren voor kwaliteit van leven om het objectieve welzijn en de tevredenheid van cliënten met het leven te meten. Het gebruik van objectieve indicatoren voor kwaliteit van leven naast risicofactoren geeft een completer beeld van welzijn en gedrag, waarbij een hogere levenstevredenheid vaak gekoppeld is aan lagere arrestaties en recidiverisico's. Dit stelt de LLA in staat om meer gerichte ondersteuning te bieden voor duurzame re-integratie. Veranderingen in deze

variabelen worden onderzocht op individueel niveau, tussen zorg- en veiligheidsregio's, voor verschillende groepen, verschillende demografieën en voor de gehele onderzoekspopulatie.

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

De Levensloopaanpak (LLA) is een relatief nieuwe persoonsgerichte aanpak die gericht is op het bieden van continue zorg en ondersteuning aan personen met een psychische stoornis en/of verslaving en/of verstandelijke beperking, evenals een hoog veiligheidsrisico. Door samenwerking te bevorderen tussen justitiële, (geestelijke) gezondheidszorg en maatschappelijke organisaties binnen regionale netwerken, streeft de LLA ernaar om op een holistische, levensomvattende manier in te spelen op de behoeften van cliënten, stabiliteit te bieden en verstoringen als gevolg van gefragmenteerde zorg te minimaliseren. Sinds 2019 hebben 29 van de 31 Zorg- en Veiligheidsregio's in Nederland de aanpak geïmplementeerd en inmiddels zijn er meer dan 600 cliënten opgenomen, met de verwachting dat dit aantal de komende jaren landelijk zal groeien tot 1.500 cliënten. Als de LLA effectief is, kan deze grote voordelen opleveren, niet alleen door de uitkomsten voor cliënten te verbeteren, maar ook door hun sociale netwerken te versterken en een positieve impact op de samenleving te hebben door incidenten te verminderen en de openbare veiligheid te vergroten. Er is echter nog geen grootschalig (nationaal) en diepgaand (analytisch) onderzoek gedaan naar de (kosten)effectiviteit van de LLA.

Doel van het onderzoek

Het hoofddoel van de studie is om het effect van inclusie in de LLA op overlast gevend gedrag veroorzaakt door personen met verward/onbegrepen gedrag (E33 meldingen) te onderzoeken. Secundaire doelstellingen omvatten onderzoek naar het effect van inclusie in de LLA op crimineel gedrag (arrestaties, recidive en recidiverisico), evenals het effect ervan op de objectieve kwaliteit van leven. Tertiaire doelstellingen omvatten het onderzoeken van de perspectieven van LLA's netwerkpartners op de samenwerking binnen de LLA-aanpak en het evalueren van de ontwikkeling en toepassing van gepersonaliseerde levensloopplannen. Daarnaast zal de studie de kosteneffectiviteit van de LLA onderzoeken, cliëntkenmerken en mogelijke cliëntprofielen verkennen. Tot slot zullen er casusrapporten worden gemaakt om de tevredenheid van cliënten vast te leggen, zowel in termen van (subjectieve) kwaliteit van leven als hun ervaring en tevredenheid met inclusie in de LLA.

Onderzoeksopzet

De studie zal een longitudinale, observationele methode hanteren om de LLA op nationale schaal te onderzoeken. Een substantieel deel van de gegevens betreft informatie met betrekking tot de voortgang van cliënten in de LLA, die systematisch wordt geregistreerd door beoefenaars die bij de aanpak betrokken zijn. Deze gegevens worden aangevuld met uitkomstmaten van partners van de LLA. Voor elke cliënt worden gegevens verzameld die vier jaar vóór inclusie bestrijken, tijdens inclusie worden gemonitord en tot maximaal vier jaar na inclusie worden gevolgd.

Inschatting van belasting en risico

Per definitie betreft deze studie een kwetsbare groep, die vanuit een zorgperspectief goed wordt ondersteund door professionals die een ondersteuningsnetwerk vormen rond elke cliënt. Actieve deelname van cliënten is beperkt tot vrijwillige betrokkenheid bij casusrapporten, waardoor de deelnemerslast zeer laag blijft. Deze casusrapporten omvatten een tot twee afspraken, waarbij cliënten worden uitgenodigd om deel te nemen aan een interview waarin hun subjectieve levenstevredenheid, (risicovol) gedrag en ervaringen met de LLA worden onderzocht. Interviews worden gehouden op toegankelijke locaties voor cliënten en de duur wordt tot een minimum beperkt (max. een uur). De geschiktheid voor deelname wordt beoordeeld door de casemanager van de cliënt, waardoor ervoor wordt gezorgd dat cliënten die als te kwetsbaar worden beschouwd, worden uitgesloten van deelname. Daarom zijn de risico's voor de cliënt die verband houden met deelname minimaal. Risico's die verband houden met de huidige studie hebben voornamelijk betrekking op gegevensbeheer en bescherming van de privacy.

Contactpersonen

Publiek

Universiteit van Tilburg

Warandelaan 2
Tilburg 5037 AB
NL

Wetenschappelijk

Universiteit van Tilburg

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)

65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

De inclusiecriteria omschreven door de Levenslooppaanpak gelden ook voor huidige studie, aangezien alle cliënten die geïnccludeerd waren in de Levenslooppaanpak tussen 1-1-2019 en 31-12-2024 in de studie zullen worden opgenomen. De criteria die zijn uiteengezet door de Levenslooppaanpak zijn als volgt: 1) Personen (min. 18 jaar oud) die agressief en/of gevaarlijk gedrag (dreigen te) vertonen als gevolg van een psychische aandoening en/of een lichte verstandelijke beperking en/of niet aangeboren hersenletsel; 2) Er is sprake van gevaarlijk gedrag richting anderen/samenleving of een aantoonbaar (hoog) risico op dit gedrag; 3) Er is sprake van langdurige, terugkerende en moeilijk beheersbare (multi-) problematiek, die onvoldoende in bestaande ondersteuning-, zorg- en begeleidingssystemen te beheersen valt; 4) Mede door de dominante gedragsproblematiek is er behoefte aan een structurerende behandeling, begeleiding en begrenzing; bij voorkeur ambulant; 5) Er is of was sprake van een rechtelijke machtiging (Wzd), een zorgmachtiging of strafrechtelijke titel naar aanleiding van het gevaarlijke gedrag richting anderen/samenleving; 6) Er is een risico dat zonder een sluitend aanbod van ambulante intensieve zorg en ondersteuning, passende hulp of huisvesting een grotere kans is op herhaling van het gevaarlijke gedrag dat onlosmakelijk verband houdt met de psychische aandoening, de (licht) verstandelijke beperking en/of niet aangeboren hersenletsel en slechts met dwang te beheersen valt.

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

Exclusiecriteria zijn alleen van toepassing op vrijwillige deelname aan interviews die de mening en ervaringen van Levensloopcliënten zullen verkennen, aangezien alle personen die in de Levensloopaanpak zijn opgenomen tussen 1-1-2019 en 31-12-2024, in de studie worden geïnccludeerd.

Cliënten worden uitgesloten van deelname aan interviews als de verantwoordelijke casemanager (Levensloopcoördinator) deelname onveilig acht, mogelijk schadelijk voor de therapeutische relatie tussen hen of tussen de cliënt en een andere betrokken partij, of een bedreiging voor hun psychiatrische of psychologische gemoedstoestand. Verder worden cliënten met een acute (binnen de laatste 3 maanden) en invaliderende episode van een psychiatrische ziekte (d.w.z. ernstige depressie, manische episode, psychotische episode), zoals bepaald door de casemanager, uitgesloten van de studie.

Onderzoeksopzet

Opzet

Type: Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen

Blindering: Open / niet geblindeerd

Controle: Geen controle groep

Doel: Organisatorisch/zorgonderzoek

Deelname

Nederland

Status: Werving nog niet gestart

(Verwachte) startdatum: 01-02-2025

Aantal proefpersonen: 600

Type: Verwachte startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO

Datum: 21-03-2025

Soort: Eerste indiening
Toetsingscommissie: METC Brabant (Tilburg)

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL88941.028.25